

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Осмаци
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ061-23

Бања Лука, 17.10.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	7
	1. Увод	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	8
	4. Набавке.....	9
	5. Припрема и доношење буџета.....	9
	6. Финансијски извјештаји.....	10
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	10
	6.1.1. Приходи и примици	11
	6.1.2. Расходи и издаци	12
	6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит	15
	6.1.4. Нето финансирање	15
	6.1.5. Разлика у финансирању	16
	6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима	16
	6.2. Биланс успјеха	16
	6.2.1. Приходи	16
	6.2.2. Расходи.....	16
	6.2.3. Финансијски резултат	17
	6.3. Биланс стања.....	17
	6.3.1. Актива	17
	6.3.2. Пасива.....	20
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	21
	6.4. Биланс новчаних токова	22
	6.5. Временска неограниченост пословања	22
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	22
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	22

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Осмаци који обухватају: Биланс стања на дан 31.12.2022. године, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, Консолидовани финансијски извјештаји Општине Осмаци истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер је за утврђивање стварног стања стамбених објеката, потраживања и обавеза, пописна комисија користила књиговодствену евиденцију, а не утврђене технике пописа (чланом 12. став (1) тачка 1) и 2)) и није извршен пренос података о стањима имовине и обавеза преузетих са документације која одражава екстерну потврду стања (члан 18. став (1) тачка 5)).

Као што је наведено под тачком 6. овог Извјештаја:

Општина Осмаци приликом сачињавања консолидованих финансијских извјештаја за 2022. годину није извршила консолидацију укључивањем нето имовине односно капитала из биланса стања Јавног комуналног предузећа „Спреча-Рад“ Осмаци чији је оснивач, у консолидовани биланс стања према члану 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.2. и 6.3.1.1. овог Извјештаја:

Остали издаци по основу унапријед плаћених расхода у земљи су потцијењени за 5.286 КМ, јер дати аванси који нису затворени крајем године, нису евидентирани у складу са чланом 79. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Остали издаци из трансакција са осталим јединицама власти су потцијењени за 3.845 КМ, јер исплаћене нето плате ангажованом приправнику које се рефундирају од Јавне установе Завода за запошљавање Републике Српске према програму суфинансирања запошљавања, нису евидентирани у складу са чланом 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. овог Извјештаја:

Прецијењена је вриједност зграда и објеката, а потцијењена вриједност инвестиционе имовине за објекат Дома културе издат у закуп у износу од 87.263 КМ, што није у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима MPC-JC 16 – Инвестициона имовина, параграф 7 и 20.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје Општине Осмаци за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Осмаци за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примјене рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Главни ревизор

Бања Лука, 17.10.2023. године

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Осмаци за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Осмаци за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Додјела средстава гранта спортским и омладинским организацијама и удружењима, етничким и вјерским организацијама и удружењима, организацијама и удружењима у области здравства и социјалне заштите, у области образовања и културе и осталим организацијама и удружењима вршена је без дефинисаних правила и критеријума за остваривање права на додјелу истих, што није у складу са одредбама Одлуке о извршењу буџета Општине Осмаци за 2022. године.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Осмаци обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Осмаци.

Бања Лука, 17.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа и усаглашавање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза врши у складу са чланом 12. став (1) тачка 1) и 2) и 18. став (1) тачка 5) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) Консолидовани финансијски извјештаји сачињавају на прописаним обрасцима у складу са чланом 9. Правилника о измјенама и допунама правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника,
- 3) приликом израде консолидованог финансијског извјештаја укључи ентитет који је под контролом Општине у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 4) остали издаци и остали издаци из трансакција са осталим јединицама власти евидентирају у складу са чланом 79. тачка (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и чланом 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 5) вредновање и класификовање нефинансијске имовине у сталним средствима врши у складу са чланом 29. и 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина, параграф 7 и 20,
- 6) врши усклађивање ванбилансне евиденције са промјеном девизног курса по основу датих гаранција за отплату кредита у иностраној валути,
- 7) Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима, параграфи 18 и 22 и
- 8) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици и друге активности према одредбама наведених прописа и
- 2) дефинишу правила и критеријуми за додјелу средстава гранта и подносе извјештаји о намјенском утрошку истих.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, чланови 4. и 9-11,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Одлука о усвајању буџета општине Осмаци за 2022. годину и Одлука о извршењу буџета Општине Осмаци за 2022. годину,
- Одлука о усвајању ребаланса буџета општине Осмаци за 2022. годину и Одлука о извршењу ребаланса буџета општине Осмаци за 2022. годину,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о трезору,
- Закон о локалној самоуправи,
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе, члан 17.,
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе,
- Закон о раду, чланови 39. и 205.,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак, Глава I-IV, VI, X, XII и XIII,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о социјалној заштити,
- Закон о уређењу простора и грађењу,
- Закон о порезу на непокретности,
- Закон о шумама, чланови 42. и 87-98,
- Закон о административним таксама,
- Закон о комуналним таксама,
- Закон о комуналним дјелатностима,
- Закон о водама, чланови 188-195,
- Закон о заштити од пожара, чланови 43-48 и 83-86,
- Закон о концесијама, члан 32.,
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, поглавље VIII чланови 59-72,
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем,
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- Посебан колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Осмаци (у даљем тексту: Општина) као основна територијална јединица локалне самоуправе простире се на површини од 78 км² на којем, према попису становништва из 2013. године живи око 6.170 становника. Организована је у три мјесне заједнице (Осмаци, Борогово и Цапарде) са 15 насељених мјеста.

Општина остварује своје надлежности према Закону о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16, 36/19 и 61/21) као и друге надлежности које јој се преносе другим законима. Органи Општине су Скупштина општине и начелник општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политика општине коју чини 15 одборника, а начелник као носилац извршне власти заступа и представља Општину.

Одлуком о развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 94/21), Општина је сврстана у изразито неразвијене општине Републике Српске.

Општина послује у систему локалног трезора (СОФИ) у коме се буџетски корисници појављују као потрошачке јединице Општинске управе (Скупштина општине, Начелник општине, Одјељење за општу управу, просторно уређење и комуналне послове, Одјељење за привреду, финансије и друштвене дјелатности, Остала буџетска потрошња и Мјесне заједнице). Под контролом Општине се налази Јавно комунално предузеће „Рад-Спреча“ Осмаци, чији је оснивач Општина, које послује на властитом банковном рачуну и ван Главне књиге трезора Општине.

Средства за рад обезбјеђују се из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између буџетских корисника, примитака од нефинансијске имовине и осталих примитака.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији, Општина није имала примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију Општине Осмаци за 2019. годину и том приликом дала девет препорука и то пет за финансијске извјештаје и четири за усклађеност. Општина је Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске доставила одговор у којем износи радње које су предузете ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају број РВ011-20 у року, како је прописано чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14).

Извршеним прегледом поступања по датим препорукама утврђено је да је шест препорука проведено, а три дјелимично проведене.

Дјелимично проведене препоруке се односе на исказивање оснивачког улога у капиталу основаног предузећа и поступак његове консолидације (тачка 6. извјештаја), усклађивање ванбилансне евиденције са промјеном девизног курса по основу датих гаранција за измирење кредитног задужења (тачка 6.3.3. извјештаја) и објављивање неусаглашених стања потраживања и обавеза у Напоменама уз финансијске извјештаје (тачка 6.7. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и рад органа Општине, послови, надлежности и одговорности, акти и финансирање, јавност рада, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња и представљање, као и друга питања од значаја за рад и обављање послова уређени су Законом о локалној самоуправи и Статутом Општине.

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Осмаци („Службени гласник општине Осмаци” број 6/18, 8/18, 1/19, 2/19, 4/19, 5/19, 2/20, 4/20, 1/21, 5/21, 11/22) уређени су унутрашња организација и дјелокруг надлежности организационих јединица Општинске управе, систематизација радних мјеста са бројем извршилаца и описом послова у организационим јединицама Општинске управе, начин руковођења, одговорност запослених и друга питања значајна за рад Општинске управе. Правилником је систематизовано 39 радних мјеста са 39 извршилаца.

На дан 31.12.2022. године у Општини је било 37 ангажованих извршилаца и то четири функционера (начелник Општине, замјеник начелника Општине, предсједник Скупштине општине и потпредсједник Скупштине општине), три именована лица на мандатни период функционера (секретар и два начелника одјељења Општинске управе), 29 извршилаца на неодређено вријеме и један приправник.

Општина није вршила активности на успостављању система интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17), јер није успоставила књигу пословних процеса, није идентификовала и процијенила ризике и није вршила друге активности према захтјевима наведених прописа. Такође, Општина није сачинила план рада за успостављање и развој финансијског управљања и контроле за 2022. годину, извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за 2022. годину у складу са Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контрола („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22).

У складу са Рјешењем о именовању Комисије за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем утврђено је да годишњи попис имовине и обавеза није обављен у складу са чланом 12. став (1) тачка 1) и 2) и 18. став (1) тачка 5) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер је за утврђивање стварног стања стамбених објеката, потраживања и обавеза, пописна комисија користила књиговодствену евиденцију и није извршен пренос података о стањима имовине и обавеза преузетих са документације која одражава екстерну потврду стања.

Сходно наведеном, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима, што је осим у овој тачки наведено у наредним тачкама овог извјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици и друге активности према одредбама наведених прописа и**

- **поступци и процедуре провођења пописа и усаглашавање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза врши у складу са чланом 12. став (1) тачка 1) и 2) и 18. став (1) тачка 5) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2022. године са измјенама и допунама, Општина је планирала 53 поступка у укупном износу од 1.099.537 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ) и то роба (117.156 КМ), услуга (77.817 КМ) и радова (904.564 КМ) путем 33 директна споразума (72.055 КМ), 18 конкурентских захтјева за достављање понуда (352.269 КМ) и два отворена поступака (675.213 КМ).

Општина је у 2022. години реализовала јавне набавке у укупној вриједности додијељених уговора и оквирних споразума од 396.569 КМ без ПДВ-а и то путем 88 поступака директних споразума (103.841 КМ), седам конкурентских захтјева за достављање понуда (155.907 КМ) и један отворени поступак (136.822 КМ). Планиране јавне набавке започете крајем 2022. године, а реализоване почетком 2023. године односе се на набавку радова "Изградња производне хале, I фаза" (679.762 КМ без ПДВ-а) за коју су средства обезбијеђена из донаторских средстава Владе Републике Србије и набавка изградње спомен обиљежја на Цапардама (42.666 КМ), за коју су средства обезбијеђена из Програма јавних инвестиција Републике Српске за 2021. годину.

Ревизијским испитивањем, укључујући претходно наведене двије набавке, обухваћено је укупно 12 поступака јавних набавки у вриједности од 883.556 КМ без ПДВ-а односно 80% од планиране вриједности јавних набавки и то поступком директног споразума набавка угља за загријавање просторија, зимска сезона 2022/2023 (5.725 КМ), адаптација и израда енергетске карактеристике зграде општине Осмаци (5.299 КМ), услуге штампања 200 примјерака књиге „Дуг завичају“ (3.000 КМ), услуге штампања књиге „Становништво општине Осмаци половином XIX вијека“ (3.900 КМ), затим поступком конкурентског захтјева за доставу понуда набавка опреме за видео надзор (43.380 КМ), изградња три мултифункционална игралишта (14.480 КМ), санација пута Осмаци-Калесија-стари пут (11.258 КМ), изградња спомен собе у Осмацима (39.472 КМ), санација пута за врело (21.999 КМ) и отворени поступак реконструкције пута Осмаци-Калесија, дионица Мокро поље и дионица пута од раскрснице Осмаци-Шехер до раскрснице Шехер-Лике подијељен на ЛОТ 1 – Проширење асфалта дионице пута Вацетинска ријека-Ентитетска граница Калесија (101.775 КМ) и ЛОТ 2 – Доградња путне конструкције дионице пута према Шехеру раскрсница Осмаци-Омразе (35.047 КМ).

Приликом испитивања наведених набавки нису утврђена одступања од примјене одредби Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина Општине донијела је Одлуку о усвајању буџета општине Осмаци за 2022. годину и Одлуку о извршењу буџета општине Осмаци за 2022. годину („Службени гласник Општине Осмаци“ број 9/21) у износу од 2.042.000 КМ и Одлуку о усвајању ребаланса буџета општине Осмаци за 2022. годину и Одлуку о извршењу ребаланса буџета општине Осмаци за 2022. годину („Службени гласник општине Осмаци“ број 11/22) у износу од 2.460.800 КМ.

Ребалансом буџета, буџетска средства су планирана од пореских прихода (2.026.050 КМ), непореских прихода (138.100 КМ), грантова (25.000 КМ), трансфера (195.000 КМ), примитака за нефинансијску имовину (36.150 КМ) и осталих примитака (40.500 КМ), а одобрена за текуће расходе (1.914.530 КМ), трансфере између и унутар јединица

власти (15.500 KM), буџетску резерву (15.000 KM), издатке за нефинансијску имовину (370.305 KM), издатке за отплату дугова (23.600 KM) и остале издатке (121.865 KM).

Након усвајања ребаланса буџета извршена је једна реалокација у износу од 10.300 KM. За више утрошена средства на позицији Остали некласификовани расходи (4.312 KM) и Расходи по судским рјешењима (1.641 KM), Општина није извршила реалокацију буџетских средстава у складу са чланом 40. став (1) и 41. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16).

Осим наведеног, ревизијом нису утврђене друге неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Општине Осмаци за 2022. годину према члану 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17). Општина није сачинила Образац ПИБ 01 – Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 у складу са чланом 9. Правилника о измјенама и допунама правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 17/22).

Приликом израде Консолидованог финансијског извјештаја за 2022. годину, Општина није извршила консолидацију укључивањем нето имовине односно капитала из биланса стања Јавног комуналног предузећа „Спреча-Рад“ Осмаци чији је оснивач, у консолидовани биланс стања у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17 и 118/18).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **Консолидовани финансијски извјештај сачињава на прописаним обрасцима у складу са чланом 9. Правилника о измјенама и допунама правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и**
- **приликом израде консолидованог финансијског извјештаја укључи ентитет који је под контролом Општине у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за 2022. годину исказано је у обрасцу ПИБ – Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 (у даљем тексту: ПИБ) обрасцу ПИФ – Периодични извјештај о извршењу буџета по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

У Обрасцу ПИБ, буџетски приходи и примици исказани су на фонду 01 у износу од 2.510.708 KM, што је за 2% више у односу на ребалансом планиране приходе и примитке, а буџетски расходи и издаци у износу од 2.108.769 KM, што је за 14% ниже од ребаланса буџета и разлику у финансирању у износу од 401.939 KM.

У Обрасцу ПИФ, буџетски приходи и примици исказани на фонду 01 и фонду 03 у износу од 2.649.631 KM, буџетски расходи и издаци у износу од 2.232.919 KM и разлика у финансирању у износу од 416.712 KM.

Скупштина Општине је 06.04.2023. године донијела Одлуку о усвајању извјештаја о извршењу буџета Општине Осмаци за 2022. годину („Службени гласник општине Осмаци“ број 2/23).

6.1.1. Приходи и примици

Општина је исказала буџетске приходе и примитке у износу од 2.510.708 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Буџетски приходи исказани су у износу од 2.471.351 КМ, а чине их порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између различитих јединица власти.

Порески приходи исказани у износу од 2.098.149 КМ најваћим дијелом се односе на порезе на лична примања (79.941 КМ), порезе на приходе од самосталне дјелатности (25.302 КМ), порезе на имовину (34.682 КМ), индиректне порезе дозначене од УИО БиХ (1.935.465 КМ) и порез на добитке од игара на срећу (22.735 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 133.131 КМ, а чине их приходи од закупа (15.625 КМ), административне накнаде и таксе (3.807 КМ), комуналне накнаде и таксе (56.523 КМ), накнаде по разним основама (45.729 КМ) и остали непорески приходи (11.447 КМ).

Административне накнаде и таксе остварене су према Одлуци о општинским административним таксама („Службени гласник општине Осмаци“ број 1/14, 4/21 и 10/22) са прилогом о Тарифама општинских административних такси са утврђеном висином и начином плаћања истих.

Комуналне накнаде и таксе највећим дијелом се односе на комуналне таксе на фирму (3.463 КМ) и за коришћење простора на јавним површинама или испред пословног простора у пословне сврхе (52.710 КМ), остварене према Одлуци о комуналним таксама са прилогом о Тарифама комуналних такси („Службени гласник општине Осмаци“ број 1/14, 2/17, 2/18 и 3/21).

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на накнаде за коришћење минералних сировина (3.924 КМ), коришћење шума и шумског земљишта (25.310 КМ), накнаде за воде по разним основама (11.984 КМ) и средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (4.481 КМ).

Скупштина Општине усвојила је План о утрошку намјенских средстава по основу концесионих накнада за 2022. годину, План о утрошку намјенских средстава по основу водних накнада за 2022. годину, План о коришћењу намјенских средстава остварених по основу накнаде за експлоатацију шума за 2022. годину, План утрошка намјенских средстава по основу накнада за реализацију посебних мјера заштите од пожара у 2022. години сходно Закону о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 16/18), Закону о шумама („Службени гласник Републике Српске“ број 75/08, 60/13 и 70/20), Закону о водама („Службени гласник Републике Српске“ број 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17) и Закону о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“ број 71/12). За усвајање Плана утрошка намјенских средстава за шуме, обезбјеђена је сагласност надлежног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске у складу са чланом 89. став (8) Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“ број 75/08, 60/13). Општина је сачинила појединачне извјештаје о намјенском утрошку наведених накнада по разним основама, али исте није доставила Скупштини Општине на разматрање.

Грантови су исказани у износу од 33.163 КМ, а односе се на текуће грантове из иностранства и капиталне грантове у земљи.

Текући грантови из иностранства исказани у износу од 11.725 КМ у потпуности се односе на текући грант Савјета Европе за пројекат санације дионице пута Осмаци-Спреча-Калесија (стари пут).

Текући грантови из земље исказани у износу од 21.439 КМ односе се на грант од USAID/PPMG за реализацију Пројекта развоја бизниса маргинализованих група жена (7.334 КМ), грант Министарства за рад, социјалну политику и повратак Тузланског

кантона за набавку опреме за Омладински дом Махала (3.362 KM), Министарства расељених особа и избјеглица Федерације БиХ за поправку стоматолошке столице (5.150 KM), прикупљених средстава становника насеља Махала за трошкове јавне расвјете (3.693 KM) и прикупљених средстава становника насеља Кусоње за изградњу потпорног зида (1.500 KM).

Трансфери између и унутар јединица власти исказани у износу од 206.908 KM највећим дијелом се односе на трансфере од Централне изборне комисије из Буџета БиХ (9.196 KM), трансфере од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске (112.561 KM и то за социјалне помоћи 80.612 KM, инвалидине 30.510 KM и превоз болесника 1.439 KM) и Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за помоћ изразито неразвијеним општинама (84.100 KM).

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 39.357 KM, а чине их примици за нефинансијску имовину (38.377 KM) и остали примици (980 KM).

Примици од нефинансијске имовине односе се на примитке за опрему (6.430 KM) и непроизведену сталну имовину (31.947 KM).

Примици за опрему односе се на примитке од продаје потпуно амортизованих моторних возила (3.430 KM) и теретног возила (3.000 KM) Општинске управе проведеним поступком јавне лицитације.

Примици за непроизведену сталну имовину односе се на примитке од продаје пољопривредног земљишта (1.899 KM) и грађевинског земљишта (30.048 KM). Одлуком Скупштине Општине о продаји земљишта путем усменог јавног надметања-лицитације, Општина је продала земљиште на основу закључених уговора о продаји земљишта (нотарски обрађени) у вриједности 31.947 KM уз претходно прибављене сагласности Правобранилаштва Републике Српске.

Остали примици се односе на примитке по основу накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања.

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је исказала буџетске расходе и издатке у укупном износу од 2.108.769 KM и то расходе у износу од 1.892.832 KM и издатке у износу од 215.937 KM.

6.1.2.1. Расходи

Расходе чине текући расходи у износу од 1.882.182 KM и трансфери између и унутар јединица власти у износу од 10.650 KM.

Текуће расходе чине расходи за лична примања, расходи по основу коришћења роба и услуга, расходи финансирања и други финансијски трошкови, субвенције, грантови, дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општине и градова и расходи по судским рјешењима.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 1.090.017 KM, а чине их расходи за бруто плате запослених (843.168 KM), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (230.000 KM), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада (11.070 KM) и отпремнине и једнократне помоћи-бруто (5.779 KM).

Расходи за бруто плате се односе на бруто плате функционерима, запосленим у Општинској управи, а чине их расходи за основну плату након опорезивања (496.525 KM), увећање основне плате по основу радног стажа (53.307 KM), порез на доходак (27.953 KM) и збирни доприноси (265.383 KM).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених Општинске управе највећим дијелом се односе на накнаде за превоз на посао и са

посла (35.786 KM), топли оброк (80.770 KM), регрес за годишњи одмор (39.640 KM), јубиларне награде (3.041 KM), порез на доходак (10.605 KM) и збирни доприноси (60.158 KM).

Обрачун плата, накнада плата и осталих личних примања запосленима Општинске управе вршен је у складу са Појединачним колективним уговором за запослене у Општинској управи Осмаци ("Службени гласник општине Осмаци" број 2/17, 1/19, 3/20, 2/21, 3/22 и 8/22), а основица за обрачун плата за период јануар-септембар 2022. године износила је 115 KM и за период октобар-децембар 2022. године износила је 125 KM.

Обрачун плата општинским одборницима вршен је у складу са Одлуком о платама функционера, накнадама одборника и других именованих лица од стране Скупштине општине Осмаци („Службени гласник општине Станари“ број 8/18, 6/22 и 10/22), а основица је утврђена у висини просјечне бруто плате у Општинској управи из 2022. године у износу од 1.627 KM.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 344.918 KM, а односе се на расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (33.843 KM), расходе за режијски материјал (14.673 KM), расходе за текуће одржавање (14.932 KM), расходе по основу путовања и смјештаја (11.715 KM), расходе за стручне услуге (18.413 KM), расходе за одржавање јавних површина и заштите животне средине (56.530 KM) и остале неklasификоване расходе (194.812 KM).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка електричне енергије (12.829 KM), угља за огрев (8.664 KM), огревног дрвета (1.755 KM), комуналних услуга (1.608 KM), услуга коришћења телефона и интернета (5.856 KM) и поштанских услуга (2.874 KM).

Расходи за одржавање јавних површина и заштите животне средине односе се на расходе за услуге зимске службе (2.922 KM), чишћења јавних површина (31.506 KM), по основу утрошка електричне енергије за расвјету на јавним површинама (14.953 KM) и услуге одржавања јавних површина (7.149 KM).

Остали неklasификовани расходи односе се на расходе за стручно усавршавање (1.505 KM), бруто накнаде за рад ван радног односа (160.466 KM), репрезентације (23.172 KM), пореза, доприноса и непореских накнада на терет послодавца (8.230 KM) и остале непоменуте расходе (1.439 KM).

Расходе за бруто накнаде за рад ван радног односа највећим дијелом чине бруто накнаде члановима комисија и радних група Скупштине Општине (31.203 KM), општинским одборницима (117.923 KM) и уговорима о дјелу (10.735 KM).

Обрачун накнада општинским одборницима (одборнички додатак) вршен је у висини од 50% од просјечне плате запослених у Општинској управи у складу са Одлуком о платама функционера, накнадама одборника и других именованих лица од стране Скупштине општине Осмаци.

Расходи по основу репрезентације односе се на расходе по основу репрезентације (15.360 KM), организације манифестације „Јагњијада“ (7.371 KM) и поклона (441 KM).

Субвенције исказане у износу од 7.850 KM односе се на субвенције индивидуалним пољопривредним произвођачима у складу са Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде на подручју општине Осмаци за 2022. годину („Службени гласник општине Осмаци“ број 1/22).

Грантови исказани у износу од 170.212 KM односе се на текуће грантове (159.549 KM) и капиталне грантове непрофитним организацијама (10.663 KM).

Текући грантови се односе на текуће грантове хуманитарним организацијама и удружењима (35.303 КМ, Општинској организацији Црвеног крста), организацијама и удружењима за афирмацију породице, заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом (25.442, Борачкој организацији Осмаци) и јавним финансијским субјектима (49.766 КМ, ЈКП „Рад-Спреча“ Осмаци), који су планирани у буџету Општине и чије годишње извјештаје о раду усваја Скупштина Општине.

Поред наведеног, средства текућег гранта додијељена су спортским и омладинским организацијама и удружењима (17.963 КМ), етничким и вјерским организацијама и удружењима (13.081 КМ), организацијама и удружењима у области здравства и социјалне заштите (3.107 КМ), у области образовања и културе (2.944 КМ), у области пољопривреде (5.350 КМ), непрофитним субјектима (3.854 КМ) и осталим организацијама и удружењима (2.740 КМ). Додјела средстава гранта спортским и омладинским организацијама и удружењима, етничким и вјерским организацијама и удружењима, организацијама и удружењима у области здравства и социјалне заштите, у области образовања и културе и осталим организацијама и удружењима вршена је без дефинисаних правила и критеријума за остваривање права на додјелу истих, што није у складу са одредбама Одлуке о извршењу буџета општине Осмаци за 2022. године. Дио корисника текућих грантова није достављао извјештаје о намјенском утрошку додијељених средстава.

Капитални грантови непрофитним субјектима највећим дијелом се односи на додјелу средстава за реализацију Пројекта развоја бизниса маргинализованих група жена (7.334 КМ), помоћ за изградњу потпорног зида у насељу Шарци (1.928 КМ) и реновирање учионице Махала (980 КМ).

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета општине исказане у износу од 267.458 КМ односе се на сталну новчану помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (50.457 КМ), додатак за помоћ и његу другог лица (138.421 КМ), једнократну помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (550 КМ), затим текуће помоћи пензионерима и незапосленим лицима (472 КМ), остале текуће дознаке грађанима (59.612 КМ), капиталне помоћи грађанима у природи из буџета Републике, општина и градова (4.516 КМ) и дознаке установама социјалне заштите за смјештај штићеника (13.430 КМ).

Расходи по судским рјешењима исказани у износу од 1.641 КМ односе се на трошкове адвокатских услуга по судским споровима.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се дефинишу правила и критеријуми за додјелу средстава гранта и подношење извјештаја о намјенском утрошку истих.

6.1.2.2. Издаци

Издаци се односе на издатке за нефинансијску имовину, издатке за отплату дуга и остале издатке.

Издаци за нефинансијску имовину исказани у износу од 156.667 КМ односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (64.479 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (50.021 КМ), набавку опреме (13.862 КМ), издатке за прибављање земљишта (27.170 КМ) и издатке за залихе материјала, роба и ситног инвентара (1.135 КМ).

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката највећим дијелом се односи на санацију мокрог чвора ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци (5.000 КМ), пројектну документацију за изградњу производне хале (8.321 КМ), пројектну документацију за изградњу спомен обиљежја на Цапардама (3.510 КМ), изградњу пута Мемићи-Осмаци (13.172 КМ), монтажа видео надзора властитих средстава (13.920 КМ), опрема за

дјечије игралиште (14.480 КМ), изградња уличне расвјете Ђирковићи (1.327 КМ), прикључак на електричну мрежу (1.841 КМ) и изградња дјечијег игралишта (2.087 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката односе се на санацију пута Врело-Осмаци (25.739 КМ), пута Осмаци-Калесија (7.004 КМ), пута Рашево (5.879 КМ), енергетске карактеристике зграде Општине (6.200 КМ) и улагања у уличну расвјету у Цапардама (5.199 КМ).

Издаци за набавку опреме се односе на набавку моторног возила (3.850 КМ, теренско возило), канцеларијског намјештаја и опреме (4.730 КМ, тракасте завјесе и ормари), набавку рачунарске опреме и мрежне опреме (511 КМ), опреме за гријање и вентилацију (1.410 КМ, клима уређај и гријалица) и остале опреме за образовање (3.361 КМ, опрема за читаоницу Махала).

Издаци за прибављање земљишта односе се на куповину земљишта од физичког лица за изградњу производне хале према нотарски обрађеном уговору о купопродаји земљишта.

Издаци за отплату дуга исказани у износу од 23.487 КМ односе се на исплату посљедња два ануитета дугорочног кредитног задужења из 2018. године.

Остали издаци исказани у износу од 33.937 КМ односе се на обустављене приходе од стране Министарства финансија Републике Српске са јединственог рачуна трезора за отплату кредита ЈП „Регионална депонија“ Зворник, по основу датих гаранција Општине као оснивача са удјелом од 3% у оснивачком капиталу.

Општина није исказала остале издатке по основу унапријед плаћених расхода у земљи – аванса који нису затворени крајем године у износу од 5.286 КМ у складу са чланом 79. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Такође, нису исказани остали издаци из трансакција са осталим јединицама власти по основу исплаћених нето плата ангажованом приправнику које се рефундирају од ЈУ Завода за запошљавање Републике Српске према програму суфинансирања запошљавања у износу од 3.845 КМ у складу са чланом 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 98/16, 115/17 и 118/18).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се остали издаци и остали издаци из трансакција са осталим јединицама власти евидентирају у складу са чланом 79. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и чланом 119. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит

У Обрасцу ПИБ исказан је буџетски суфицит у износу од 460.229 КМ, а представља разлику између бруто буџетског суфицита у износу од 578.519 КМ и нето издатака за нефинансијску имовину исказану у негативном износу од 118.290 КМ.

Исказани бруто буџетски суфицит представља разлику између буџетских прихода (2.471.351 КМ) и буџетских расхода (1.892.832 КМ), а нето издаци за финансијску имовину разлику између примитака (38.377 КМ) и издатака за нефинансијску имовину (156.667 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање исказано је у негативном износу од 58.290 КМ, а представља разлику између осталих примитака (980 КМ) и издатака за отплату дугова (23.487 КМ) и осталих издатака (35.783 КМ).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана је у износу од 401.939 КМ, а чине је буџетски суфицит (460.229 КМ) и негативни износ нето финансирања (58.290 КМ).

Према налазу ревизије, разлика у финансирању је прецијењена за 9.131 КМ за неисказане остале издатке по основу унапријед плаћених расхода-аванса и осталих издатака из трансакција са осталим јединицама власти (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима

У Обрасцу ПИФ исказани су приходи и примици у износу од 2.649.631 КМ и то на фонду 01 (2.510.708 КМ) и фонду 03 (138.923 КМ), а расходи и издаци су исказани у износу од 2.232.919 КМ и то на фонду 01 (2.108.769 КМ) и фонду 03 (124.150 КМ). Разлика у финансирању исказана је у износу 416.712 КМ и то на фонду 01 (401.939 КМ) и фонду 03 (14.773 КМ). Према налазу ревизије, разлика у финансирању је прецијењена за 9.131 КМ (тачке 6.1.2.2. и 6.1.5. извјештаја).

У оквиру прихода на фонду 03 исказани су грантови из земље у износу од 138.923 КМ који се односе на средства капиталних грантова од Министарства расељених особа и избјеглица Федерације БиХ (103.923 КМ), Министарства за рад, социјалну политику и повратак у Влади Тузланског кантона Федерације БиХ (30.000 КМ) и Општине Калесија (5.000 КМ).

У оквиру издатака за нефинансијску имовину на фонду 03 исказани су издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката (119.000 КМ) и набавку опреме (5.150 КМ стоматолошке столице) из поменутих средстава капиталних грантова и то за суфинансирање Пројекта „Проширење пута Петрово поље-Спреча II фаза“, Пројекта „Асфалтирање пута Шехер-Омразе“, Пројекта „Доградња путне конструкције дионице пута Шехер-Омразе“, те за пројекте одрживог повратка „Проширење дионице пута Вацетинска ријека-Ентитетска граница“ и „Доградња путне конструкције дионице пута Шехер-Омразе“.

6.2. Биланс успјеха

Приходи и расходи исказани Билансу успјеха чине буџетски приходи и расходи који су исказани у извјештајима о извршењу буџета (ПИБ и ПИФ) и приходи и расходи обрачунског карактера.

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 2.754.839 КМ, а чине их порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између различитих јединица власти (тачка 6.1.1.1. извјештаја) и приходи обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани у износу од 144.564 КМ односе се на обрачунске приходе према Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године од Пореске управе Републике Српске (41.148 КМ), добитке од продаје амортизованих сталних средстава (6.430 КМ), помоћ у природи (37.685 КМ) и остале приходе обрачунског карактера (50.312 КМ).

Помоћ у природи се односи на укидање дугорочно разграничених прихода по основу обрачунате амортизације донираних сталних средстава за 2022. годину.

Остали обрачунски приходи се односе на непореске приходе из трансакција размјене, који нису праћени приливом готовине у моменту евидентирања.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 2.267.568 КМ, а чине их текући расходи и трансфери између различитих јединица власти (тачка 6.1.2.1. извјештаја) и расходи обрачунског карактера.

Расходи обрачунског карактера исказани у износу од 374.737 КМ односе се на расходе по основу набавне вриједности реализованих залиха (1.135 КМ), расходе по основу амортизације (302.077 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (64.647 КМ) и губитке од продаје имовине (6.878 КМ).

Расходи по основу амортизације односе се на расходе по основу амортизације зграда и објеката (260.708 КМ), опреме и постројења (40.081 КМ) и нематеријалне имовине (1.288 КМ) по амортизационим стопама које одступају на више или на мање од прописаних стопа Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 110/16).

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на евидентирање промјена на потраживањима за пореске и непореске приходе по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године од Пореске управе Републике Српске.

Губици од продаје непроизведене сталне имовине односе се на продају земљишта по нижој цијени уговорених продајом у односу на цијене у књиговодственим евиденцијама.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха на дан 31.12.2022. године, исказан је позитиван финансијски резултат у износу од 487.269 КМ, као разлика између прихода (2.754.838 КМ) и расхода (2.267.569 КМ).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине на дан 31.12.2022. године исказана је у бруто вриједности од 15.030.004 КМ, исправке вриједности од 4.988.825 КМ и нето вриједности од 10.041.179 КМ, а чине је текућа и стална имовина.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана у бруто вриједности од 851.607 КМ, исправке вриједности од 22.257 КМ и нето вриједности од 599.350 КМ односи се на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења, краткорочну финансијску имовину и разграничења између и унутар јединица власти и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Готовина и готовински еквиваленти исказани у износу од 422.951 КМ односе на средства на банковним рачунима (422.712 КМ) и средства у благајни (239 КМ).

Краткорочна потраживања исказана у бруто вриједности од 362.725 КМ, исправке вриједности од 235.442 КМ и нето вриједности од 127.283 КМ односе се на потраживања по основу продаје и извршених услуга, за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе и остала краткорочна потраживања.

Потраживања по основу продаје и извршених услуга исказани у бруто износу 88.127 КМ, исправке вриједности од 84.836 и нето вриједности од 3.291 КМ односе се на нето вриједност потраживања од закупа издатих пословних просторија у 2022. години. Спорна потраживања (84.836 КМ) чине потраживања по основу продаје земљишта физичким лицима ранијих година.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказане бруто вриједности од 167.140 КМ, исправке вриједности од 150.606. КМ и нето вриједности од 16.534 КМ односе се на потраживања евидентирана према Извјештају из јединствене пореске евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима и доприносима за период 01.01-31.12.2012. године који је доставила Пореска управа

Републике Српске у складу са Правилником о систему пореског књиговодства у Републици Српској и Упутством о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене.

Остала краткорочна потраживања исказана у износу од 107.458 КМ се односе на потраживања по основу недозначених јавних прихода од стране Министарства финансија Републике Српске са јединственог рачуна трезора за наплату кредитних обавеза Јавног предузећа „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник према Министарству финансија (103.460 КМ). Општина као један од оснивача јавног предузећа измирује кредитне обавезе по основу датих гаранција за измирење истих. У оквиру ове позиције исказана су потраживања за нето плате ангажованог приправника према програму суфинансирања запошљавања од ЈУ Завода за запошљавање Републике Српске у износу од 3.845 КМ (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

Краткорочна разграничења исказана у износу од 5.286 КМ односе се на унапријед плаћене расходе по основу-аванса датих добављачима (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана у бруто вриједности и исправке вриједности од 16.815 КМ се односи на залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће и обуће издате у употребу.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказане бруто вриједности од 14.178.397 КМ, исправке вриједности од 4.736.568 КМ и нето вриједности од 9.441.829 КМ односе се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана у износу од 51.287 КМ односе се на дугорочне пласмане (10.600 КМ) и дугорочна потраживања (40.687 КМ).

Дугорочни пласмани се односе на акције и учешћа у капиталу односно оснивачке улоге у Јавно комуналном предузећу „Рад-Спреча“ Осмаци (10.000 КМ) и у Јавном предузећу „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник (600 КМ).

Дугорочна потраживања у износу од 40.687 КМ односе на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања евидентиране према Извјештају Пореске управе Републике Српске из јединствене пореске евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима и доприносима за период 01.01.-31.12.2022. године.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана у бруто вриједности од 14.127.110 КМ, исправке вриједности од 4.735.568 КМ и нето вриједности од 9.390.542 КМ односи се на произведену сталну имовину, драгоцјености и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина исказана у бруто вриједности од 11.735.100 КМ, исправке вриједности од 4.736.568 КМ и нето вриједности од 6.998.532 КМ односи се на зграде и објекте, постројења и опрему, нематеријалну произведену имовину, драгоцјености, непроизведену сталну имовину (земљиште и нематеријална непроизведена имовина) и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Зграде и објекти исказани у бруто вриједности 11.045.654 КМ, исправке вриједности 4.162.630 КМ и нето вриједности 6.883.024 КМ, чине стамбени објекти (139.937 КМ), канцеларијски објекти и простори (702.200 КМ), објекти здравствених и социјалних институција (186.756 КМ), објекти образовних и научних институција (1.372.349 КМ), путеви (3.684.078 КМ), мостови (136.491 КМ), вањска освјетљења, тротоари и ограде (261.707 КМ), остали саобраћајни објекти (18.016 КМ) водоводи и канализације (63.267 КМ), комуникациони и електрични водови (116.635 КМ), споменици (5.739 КМ), спортско-рекреативни терени (113.331 КМ) и остали објекти (454 КМ).

У току 2022. године, обрачуном трошкова амортизације смањена је вриједности зграда и објеката, а повећање вриједности односило се на:

- адаптацију зграде Општинске управе (6.200 КМ) и санацију мокрог чвора у Основној школи „Алекса Шантић“ Осмаци (5.000 КМ),
- изградњу и проширење асфалта на дионици пута Вацетинска ријека – Ентитетска граница (119.077 КМ), финансирана из средстава буџета Општине Осмаци (24.277 КМ), Министарства расељених особа и избјеглица Федерације БиХ (89.800 КМ) и буџета Општине Калесија (5.000 КМ),
- санацију дионице пута Осмаци-Спреча-Калесија (20.920 КМ), дионице пута за Рашево (5.879 КМ) и дионице пута Врело-Осмаци (25.739 КМ),
- набавку и инсталирање видео надзора (70.007 КМ) највећим дијелом финансирано из Програма јавних инвестиција Републике Српске за 2021. годину,
- изградњу дјечијих игралишта (16.567 КМ).

Стамбени објекти и јединице за посебне социјалне групе исказане бруто вриједности од 176.625 КМ, исправке вриједности од 36.688 КМ и нето вриједности од 139.937 КМ односе се на стамбене објекте изграђене ранијих година (стамбена зграда изграђена 2012. године и 5 стамбених објеката-монтажне куће изграђене 2005. године) средствима Министарства рада и борачко инвалидске заштите Републике Српске, Министарства за избјегла и расељена лица Републике Српске и Општине Осмаци (путем учешћа у издавању грађевинске дозволе и земљишта). Наведени стамбени објекти којима Општина располаже нису откупљени у процесу приватизације.

Издати објекат Дома културе у закуп у нето вриједности од 87.263 КМ, Општина није исказала као инвестициону имовину у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина, параграф 7 и 20.

Објекти здравствених и социјалних институција исказани у бруто износу од 197.000 КМ, исправке вриједности од 10.244 КМ и нето вриједности од 186.756 КМ односе се на Амбуланту у Осмацима. У току 2022. године, према Одлуци Скупштине Општине о уступању Амбуланте Осмаци на коришћење и управљање ЈЗУ „Дом здравља Зворник, закључен је Споразум о пословно-техничкој сарадњи са здравственом установом. У пословним књигама ЈЗУ Дом здравља Зворник, наведени објекат са припадајућом медицинском опремом је евидентиран у ванбилансној евиденцији као туђа имовина.

Постројења и опрема исказана у бруто вриједности од 607.584 КМ, исправке вриједности од 498.550 КМ и нето вриједности од 109.034 КМ односи се на нето вриједност превозних средстава (46.104 КМ), канцеларијску опрему, алат и инвентар (50.799 КМ), комуникациону опрему (19.343 КМ), грејну, расхладну и заштитну опрему (7.627 КМ), медицинску опрему (8.445 КМ), опрему за образовање, науку и културу (10.190 КМ), специјалну опрему (11.512 КМ) и производно-услугну опрему (1.120 КМ).

У току 2022. године, вриједност опреме највећим дијелом је повећана за вриједност набавке теренског возила (3.850 КМ путем лицитације), клима уређаја (1.200 КМ), стоматолошке столице (5.150 КМ из донираних средстава Министарства расељених особа и избјеглица Федерације БиХ), намјештај за опремање читаонице у МЗ Махала (3.361 КМ) и пренос права власништва над медицинском опремом (30.745 КМ).

Смањење вриједности постројења и опреме односило се на обрачун трошкова амортизације за 2022. годину и продају потпуно амортизована два службена и једно теретно возило путем јавног оглашавања – лицитације (бруто вриједности 35.250 КМ).

За теренска возила, остала превозна средства, осталу канцеларијску опрему и остали намјештај и инвентар којима је књиговодствена вриједност сведена на 0 КМ, није

извршена ревалоризација вриједности у складу са чланом 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Нематеријална произведена имовина исказане бруто вриједности од 81.862 КМ, исправке вриједности од 75.388 КМ и нето вриједности од 6.474 КМ односи се на нето вриједност рачунарских програма (1.287 КМ, програм за матичну службу, књиговодство и регистрацију казни) и улагања у развој (5.187 КМ, регулациони план Општине, идејно рјешење за израду грба Општине, шумско привредна основа за шуме у приватној својини).

Драгоцјености исказане у износу од 6.809 КМ, а односе се на књиге, умјетничка дјела, архивску грађу (матичне књиге) и остале драгоцјености.

Непроизведена стална имовина исказана у износу од 2.273.238 КМ у потпуности се односи на пољопривредно (2.183.145 КМ), грађевинско (27.170 КМ) и остало грађевинско земљиште (62.923 КМ). Промјене вриједности земљишта у 2022. години односиле су се на продају грађевинског земљишта физичким лицима (6.878 КМ) путем јавног оглашавања-лицитације и нотарски обрађених уговора о продаји земљишта уз претходно прибављене сагласности Правобранилаштва Републике Српске и куповину земљишта (27.170 КМ) за изградњу производне хале.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана у износу од 111.963 КМ највећим дијелом се односи на:

- пројектну документацију за изградњу производне хале (8.321 КМ) према Споразуму о финансирању пројеката донаторским средствима Владе Републике Српске и Општине у оквиру механизма сарадње по Споразуму о успостављању специјалних и паралелних односа између Републике Српске и Републике Србије у вриједности од 651.943 КМ. Донаторска средства су одобрена за пројекат „Изградње пословних производних хала неразвијеним општинама Републике Српске (подстицај отварања производних предузећа у тим општинама) пилот пројекат“. Наконведеног отвореног поступка јавне набавке, изградња производне хале је вршена у току 2023. године,
- изградњу спомен собе у Осмацима (50.143 КМ) и спомен обиљежја на Цапардама (49.919 КМ) који се финансирају из Програма јавних инвестиција Републике Српске према Одлуци о одређивању приоритетних пројеката из Програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из Буџета у 2021. години са расподјелом средстава и
- пројектну документацију за изградњу спомен обиљежја на Цапардама (3.510 КМ) из Буџета Општине Осмаци.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се вредновање и класификовање нефинансијске имовине у сталним средствима врши у складу са чланом 29. и 41. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина, параграф 7 и 20.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива на дан 31.12.2022. године исказана је у износу од 10.160.691 КМ, а чине је обавезе и разграничења и властити извори средстава.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења исказани у износу од 864.086 КМ чине краткорочне и дугорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 308.554 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (112 КМ), обавезе за лична примања (90.435

КМ), обавезе из пословања (95.043 КМ), обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (19.378 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (100.375 КМ), остале краткорочне обавезе (1.296 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (1.915 КМ).

Обавезе за лична примања запослених чине обавезе за плате и накнаде плата за вријеме боловања (51.291 КМ), порез на плате (2.930 КМ), збирне доприносе на плате (24.518 КМ) и обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања (11.696 КМ). Наведене обавезе су измирене у јануару 2023. године.

Обавезе из пословања чине обавезе за набавку роба и услуга (80.817 КМ), обавезе према физичким лицима (8.810 КМ) и обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (5.416 КМ). Наведене обавезе су измирене до датума сачињавања финансијских извјештаја.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите чине обавезе за грантове (1.617 КМ) и дознаке на име социјалне заштите (17.761 КМ), које су измирене до датума сачињавања финансијских извјештаја.

Краткорочна резервисања и разграничења највећим дијелом се односе на краткорочна резервисања средстава за измирење обавеза изградње спомен собе у Осмацима (50.143 КМ) и спомен обиљежја на Цапардама (49.919 КМ) за које су средства обезбијеђена из Програма јавних инвестиција Републике Српске (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Дугорочне обавезе и разграничења исказане у износу од 555.532 КМ у потпуности се односе на дугорочно разграничене приходе по основу дониране нефинансијске имовине у сталним средствима. Смањење дугорочних разграничења у току 2022. године се односи на обрачунате трошкове амортизације (37.685 КМ), које су евидентирани у корист прихода обрачунског карактера.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори исказани у износу од 9.177.093 КМ односе се на трајне изворе средстава (2.292.412 КМ), финансијски резултат ранијих година (6.397.410 КМ) и финансијски резултат текуће године (487.271 КМ).

Трајни извори средстава највећим дијелом се односе на вриједност земљишта (2.263.626 КМ), матичних књига и архивске грађе (13.327 КМ) и оснивачког улога (10.600 КМ). Оснивачке улоге Општина има у ЈКП „Рад-Спреча“ д.о.о. Осмаци (100%) и ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник од 3%.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве исказане су у износу од 119.512 КМ, а односе се на дате гаранције за кредитне споразуме закључене у ранијем периоду између ЈП „Регионална депонија“ д.о.о. Зворник и Министарства финансија Републике Српске, за које је општина Осмаци као један од оснивача издала инструменте обезбијеђења. Кредити су закључени у SDR и EUR валути, а укупно уговорени износ кредита са стањем на дан 31.12.2022. године износи 4.038.808 КМ, од чега се на општину Осмаци односи 3%. Општина није вршила усклађивање ванбилансне евиденције по овом основу са промјенама у вриједности девизног курса за стране валуте.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се врши усклађивање ванбилансне евиденције са промјеном девизног курса по основу датих гаранција за отплату кредита у инострану валуту.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова Општина је исказала приливе готовине из пословних активности у износу од 2.610.225 КМ, одливе готовине из пословних активности у износу од 2.192.651 КМ и позитиван новчани ток из пословних активности у износу од 417.574 КМ.

Приливи готовине из инвестиционих активности исказани су у износу од 38.377 КМ, одливи готовине из инвестиционих активности у износу од 158.167 КМ и негативан новчани ток из инвестиционих активности у износу од 119.790 КМ.

Одливи готовине из активности финансирања у износу од 23.487 КМ и негативан новчани ток из активности финансирања у износу од 23.487 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти на почетку обрачунског периода исказани су у износу од 144.303 КМ, нето повећање готовине у току године у износу од 274.297 КМ, остале промјене на салду готовине у износу од 4.351 КМ, а готовина и готовински еквиваленти на крају године у износу од 422.951 КМ.

Према налазу ревизије, одливи готовине из пословних активности су потцијењени за износ од 9.131 КМ, јер нису исказани остали издаци по основу датих аванса добављачима (5.286 КМ) и остали издаци из трансакција са осталим јединицама власти по основу исплаћених бруто плата приправнику које се рефундирају (3.845 КМ), што није у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима, параграфи 18 и 22.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима, параграфи 18 и 22.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје, Општина је навела образложења везана за сталност пословања сходно захтјевима МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје, Општина је објелоданила информације о судском спору који се односи на тужбу физичког лица против Општине у предмету исплате накнада из радних односа. Општина је у току 2021. године, измирила вриједност судског спора у укупној вриједности од 61.562 КМ (тужбени захтјев, камате и судски трошкови). Пресудом Врховног суда Републике Српске од 21.03.2022. године одбачена је пресуда Окружног суда Бијељина по наведеном предмету, а Општина је 14.08.2023. године покренула тужбу против наведеног лица за поврат исплаћених средстава у вриједности од 43.562 КМ (главница и камате).

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су неопходне опште информације о Општини и информације о основама за састављање финансијских извјештаја, осим у дијелу који се односи на објелодањивање неусаглашених стања потраживања и обавеза као и разлоге неусаглашености, како је дефинисано чланом 18. став (1 и 3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Поред наведеног, Општина није објелоданила:

- рачуноводствене политике у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 132 и

- за сваку класу некретнина признату у финансијским извјештајима информације о коришћеним стопама амортизације, бруто књиговодствену вриједност и акумулирану исправку вриједности на почетку и на крају периода, усклађивање књиговодствене вриједности сталне имовине на почетку и на крају периода у складу са захтјевима MPC-JC 17 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 88 тачке (ц), (д) и (е).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују потребне додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Зорана Тодоровић, с.р.

Сања Вучић, с.р.